

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2013. évi október hó 22., 2014. évi január hó 21., március hó 11., május hó 8. napjain megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta, és május hó 20. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

Az előre kitervelten, nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette miatt I.rendű vádlott és társai ellen indult büntető ügyben a Debreceni Törvényszék 2013. évi május hó 10. napján kihirdetett 8.B.40/2012/170. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

I. r. vádlott börtön büntetését 10 (tíz) évre enyhíti.

A Bj.116/2012. szám alatti cigarettacsikk darabszáma 13 (tizenhárom), s továbbá 1 (egy) db ráógumi lefoglalását tekinti megszüntetettnek és megsemmisítettnek.

Az ugyanezen szám alatti kábel, COOP-os nylon szatyor, toll, valamint a Bj.115/2012. és a Bj.123/2012. szám alatt bevételezett és kezelt bűnjelék megsemmisítését rendeli el.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből I. r. vádlottat 2 130 288 (kettőmillió-egyszázharminckettőezer-kettőszáznolcvannyolc) Ft, II. r. vádlottat 2 058 008 (kettőmillió ötvennyolcezer-nyolc) Ft, III. r. vádlottat 1 944 185 (egymillió-kilencszáznegyvennégyezer-egyszáznolcvanöt) Ft, IV. r. vádlottat 2 008 508 (kettőmillió-nyolcezer-ötszáznyolc) Ft terheli.

Az állam által viselt bűnügyi költség 186 900 (egyszáznolcvanhatezer-kilencszáz) Ft.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt is beszámítja a szabadságvesztések tartamába.

A fellebbezési eljárásban 334 950 (háromszázharmincnégyezer-kilencszázötven) Ft bűnügyi költség merült fel, melyből II. r. vádlott 76 781 (hetvenhatezer-hétszáznyolcvanegy) Ft-ot, III. r. vádlott 61 000 (hatvanegyezer) Ft-ot, IV. r. vádlott 74 621 (hetvennégyezer-hatszázhuszonegy) Ft-ot köteles megfizetni.

A fennmaradó 122 548 (egyszázhuszonkettőezer-ötszáznegyvennyolc) Ft az állam terhén marad.

IV. r. vádlott személyazonosító okmányának betűjele: ...

I n d o k o l á s :

A törvényszék ítélete ellen az ügyész mind a négy vádlott terhére téves jogi minősítés miatt és a büntetések súlyosítása végett jelentett be fellebbezést. Álláspontja szerint a vádlottak nem bűnsegédként valósították meg a cselekményüket, hanem valamennyien társtettesek, ezért a kiszabott szabadságvesztések lényeges tartamú felemelése szükséges, és a végrehajtási fokozatot valamennyi vádlott esetében fegyházban kell megállapítani.

A vádlottak valamennyien szintén fellebbezéssel éltek, ahogy a védők is. III. r. vádlott a felmentése érdekében jelentette be a perorvoslatát, IV. r. vádlott védője eltérő tényállás megállapítása, téves jogi minősítés miatt, végül felmentést kérve élt a jogorvoslati jogával, míg a többi vádlott és védő a fellebbezésük irányát nem nevesítették.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, s utalt a bizonyítás felvételének szükségességére a sorozat borda- és a szegycsont törés keletkezési mechanizmusa, ennek ismeretét követően az elkövetési magatartással való összefüggés tisztázása érdekében, ezért tárgyalás tartására, és az igazságügyi orvosszakértők meghallgatására tett indítványt.

Az ügyész a másodfokú eljárásban a perbeszédében a tényállás pontosítását, a különös kegyetlenség minősítő körülménynek is a megállapítását, ezzel együtt az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a szabadságvesztések tartamának felemelését, továbbá I. r. vádlott esetében is a fegyház fokozat alkalmazását indítványozta.

I. r. vádlott védője perbeszédében védence felmentését kérte, mert álláspontja szerint a törvényszék döntése nem megalapozott, a megállapított tényekből helytelenül vont következtetést. Közvetlen bizonyíték az ügyben nem áll rendelkezésre, és a feltárt bizonyítékok nem alkotnak zárt logikai láncot, amiből arra lehetne következtetni, hogy I. r. vádlott a bűncselekmény elkövetésében bármilyen módon részt vett volna. Másodlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt, figyelemmel a vádlott beismerő vallomására és arra, hogy tetemes, a vádlottnak nem felróható időmúlás történt és hosszabb ideje áll a kényszerintézkedés hatálya alatt.

II. r. vádlott védője az ítéletábla előtt azt hangsúlyozta, hogy e vádlott büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg a terhére rótt bűncselekményben, ezért védencét a másodfokú bíróság mentse fel az ellene emelt vád alól. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Be. 373. §-a (1) bekezdésének III/a. pontjára hivatkozva, mert álláspontja szerint a törvényszék az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélete felülbírálatra alkalmatlan. Ugyanakkor utalt arra, hogy a kiszabott szabadságvesztés tartama eltúlzott, így annak helybenhagyására semmiképpen nincs törvényes mód.

III. r. vádlott védője a perbeszédében védence bizonyítékok hiányában történő felmentését tartotta szükségesnek az ellene emelt vád alól, mivel véleménye szerint semmilyen

közvetlen terhelő bizonyíték nincs az ügyben, ezért megalapozott tényállást sem lehet megállapítani.

IV. r. vádlott védője a másodfokú eljárásban előadott perbeszédében hosszasan vette számba az ügyben kihallgatott tanúk vallomásait, és az okirati bizonyítékok tartalmát, amelyeket ütköztetett, és ez alapján kételyeinek adott hangot a IV. r. vádlott büntetőjogi felelősségét illetően. Elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentését indítványozta, míg harmadlagosan a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését kérte, bár ennek jogi indokát nem fejtette ki.

Az ítélet tábla a Be. 348. §-ának (1) bekezdése értelmében a kétirányú fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítás felvételekor az eljárási szabályokat betartotta. Számos tanút kihallgatott, részben helyt adva e körben a védelem indítványainak, ahogy ugyancsak a védelem kérését elfogadva szerzett be nyomszakértői véleményt. A tárgyaláson meghallgatta az igazságügyi orvosszakértőket és helyszíni tárgyalást is foganatosított.

Az igazságügyi orvosszakértők meghallgatása ugyanakkor nem volt teljes körű, továbbá Dr. Orosházi Józsefné kriminálpszichológus véleményével összefüggésben előterjesztett védői bizonyítási indítvány elutasításának indoka - miszerint ilyen nincs a nyomozati iratokban - téves, mivel az a VI. kötet 3-11. lapszáma alatt megtalálható.

Az ítélet tábla észlelte azt is, hogy a helyszíni szemle jegyzőkönyvben nem került rögzítésre a ... Rendőrkapitányság 45/08. számú fényképmellékletének 25., 26., 28., 29., 35., 41., 42. számú fotóin jól látható és a holttest fején lévő Coop feliratú fehér színű nylon táska lefoglalása, míg a 2008. február 19. napján R1 rendőr őrnagy - aki a szemlebizottság vezetője volt - által aláírt bűnjeljegyzék 2. pontjában feltüntetésre került (nyomozati iratok I. kötet 495. lapszám).

A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel megállapította, hogy az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan, mert nincs teljes körűen felderítve, ennél fogva a tényállást hiányosan állapította meg a törvényszék (Be. 351. § (2) bekezdés a/ és b/ pont). Ezen megalapozatlansági okok kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság a Be. 353. §-ának (2) bekezdése alapján - tárgyaláson - foganatosított részbizonyítás keretében megidézte és meghallgatta Dr. Gergely Péter és Dr. Turzó Csaba igazságügyi orvosszakértőket, majd a védői indítvánnyal egyetértve szakvéleményük írásbeli kiegészítésére is kirendelte őket. Tanúként kerültek idézésre és kihallgatásra az első ízben a bűncselekmény helyszínén járó, majd később a helyszíni szemlét foganatosító, és ekkor részben technikusként tevékenykedő rendőrök a Coop feliratú nylon táska fellelésének, később a bűnjelek közötti szerepeltetésének körülményei kapcsán.

Az igazságügyi orvosszakértők a másodfokú eljárásban előadták, hogy a nyelv vérbeszűrődéses sérülése általában fojtás, fulladás során kialakuló, ráharapáskor jön létre. Az elhúzódó fulladást igazolta az alsó szemhéj területében, a kötőhártyai felszínen észlelt számos pontszerű bevérzés, és emellett a tócsaszerű, lapszerű vérzés.

Az orrháton lévő hámhorzsolás kapcsán a szakértők inkább az ütési mechanizmus mellett foglaltak állást, és kijelentették, hogy az tompa erőbehatásra jött létre.

A sorozat bordatörés vonatkozásában elmondták, hogy a törések nagyon közel, a bordáknak a szegycsonthoz való ízesülési területében keletkeztek, és direkt erőbehatást vélelmeztek. Álláspontjuk szerint a bordák legalább közepes, míg a szegycsont nagy erőbehatásra tört. A sorozat bordatörés létre jöhetett többszöri ütés, rátérdelés hatására, ugyanakkor e sérülések keletkezési okaként a valaminek történő nekiesést nagy valószínűséggel kizárták, figyelemmel azok elhelyezkedésére. A sorozat bordatörést az igazságügyi orvosszakértők végül közepes-nagy, a szegycsonttörést pedig nagy erőbehatásra keletkezettnek vélelmezték.

Azt is kifejtették, hogy az elhúzódozó fulladás időtartama több perc lehetett. A fulladás kapcsán keletkezett sérülések, illetve a mellkasi sérülések összességében egy időpontban jöttek létre, azonban azok sorrendiségére nem tudtak válaszolni. Elmondták továbbá azt is, hogy a zsinegelés mechanizmusa nagy valószínűséggel hátulról történt.

A V..... számú - iratok alapján készült - kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményben a szakértők a sértett boncolásakor a gyomor ürterében, továbbá a vékony- és vastagbelekben található tartalom alapján a halál időpontjának meghatározása kapcsán azt rögzítették, hogy a gyomortartalomról való halál időpont meghatározás objektív adatok, illetve a gyomorürülést befolyásoló számtalan tényező miatt nem széles körűen elfogadott az igazságügyi orvosszakértői eljárásban. Ebből pontos következtetést a halál időpontjának megállapítására levonni nem lehet, ezért a korábban e körben írásban előterjesztett szakvéleményüket változatlan formában tartották fenn, utalva arra, hogy a halál időpontjának megállapítása, a hullafoltok, és a hullamerevség fényképeken történő elemzése, továbbá a boncjegyzőkönyv adatai alapján történt, melyek megbízhatóbbak a becslésben. A másodfokú bíróság ezen írásbeli kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményt ismertette a másodfokú tárgyaláson, ahogy ismertetésre került - mivel az elmaradt a törvényszéken - Dr. Orosházi Józsefné igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleménye is.

R2, R3, R4, R5 és R1 rendőr tanúk a vallomásaikkal - jórészt emlékezésük hiánya miatt - nem tudták azt megmondani, hogy a nyomozás során miért nem került lefoglalásra a sértett fején lévő, a fényképeken is dokumentált nyílontás, és az miként került be - lefoglalás nélkül a bűnjelek közé - majd történt meg a szakértői vizsgálata is más bűnjelekkel együtt.

A tanúvallomások kapcsán felmerült annak a lehetősége, hogy a holttest igazságügyi orvosszakértői intézetbe történt beszállításakor ez a COOP feliratú bevásárló szatyor is az intézetbe került. Ennek tisztázása érdekében az ítéletábra a szakértői vélemény kiegészítése kapcsán a kirendelő határozatában felhívta a szakértőket e körülmény megválaszolására is.

A V..... számú igazságügyi orvosszakértői vélemény (bírósági iratok 27. lapszám) azt tartalmazza, hogy a boncjegyzőkönyvben nem történik említés a helyszínen a sértett fején talált nyílontásáról. A boncjegyzőkönyvön, és a halott vizsgálati bizonyítványon kívül az intézetben a holttestről, boncolásáról egyéb nyilvántartás nem készül, így nem tudható,

hogy a holttest intézetbe történő beszállításakor a nyelvtáska is ott volt-e vagy sem, illetve ha igen, annak további sorsa ismeretlen.

A Be. 115. §-ának (1) bekezdése értelmében tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan tárgy (dolog) amely a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas, így különösen az, amely a bűncselekmény elkövetésének vagy az elkövetéssel összefüggésben az elkövető nyomait hordozza, stb. A Be. 151. §-a (2) bekezdésének a/ pontja szerint a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elrendeli annak a dolognak a lefoglalását, amely bizonyítási eszköz, míg a Be. 158. §-ának (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a lefoglalásról készített jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, hogy a tárgyi bizonyítási eszközt, vagy más dolgot, tárgyat hol, milyen körülmények között találták meg.

Az előbbieken felsorolt eljárási szabályok a Coop feliratú bevásárló táska vonatkozásában nem teljesültek, a tanúvallomások sem hoztak e körben érdemi eredményt, ezért az ítélet a Be. 78. §-ának (4) bekezdését alkalmazva ezen bűnjelet kirekesztette a bizonyítékok köréből, és nem értékelte az ezzel kapcsolatos nyomszakértői véleményt sem (8.B.40/2012. bírósági iratok 134. lapszám).

A másodfokú eljárásban a védők által előterjesztett bizonyítási indítványokkal kapcsolatban - amelyeket az ítélet elutasított - a következőket kell rögzíteni:

T1 tanúkenti kihallgatása szükségtelen - figyelemmel T2 2011. augusztus 25-i tanúvallomásában foglaltakra - arra nézve, hogy III. r. vádlottnak a bűncselekmény elkövetésekor megsérült-e a keze vagy sem, mivel ez a tényállásban sem lett megállapítva, és T2 az elkövetés után több mint három év elteltével állította ezt.

T3 mind a nyomozás, mind az elsőfokú tárgyalás során kihallgatásra került. Arra nézve tőle pontos válasz, hogy a vádbeli napon a 22 órai munkába állását követően találkozott-e II. r. és IV. r. vádlottakkal - az eltelt időre figyelemmel - nem várható.

Annak sincs jelentősége, hogy az idősek otthona közelében lévő mobiltelefon átjátszó toronynak hol van a szórása, hiszen II. r. vádlott védekezése szerint a cselekmény elkövetése idején a munkahelyén tartózkodott.

II. r. és IV. r. vádlottak a bűncselekmény elkövetését mindvégig tagadó védekezésére tekintettel bizonyítási kísérlet lefolytatására sem talált indokot a másodfokú bíróság arra nézve, hogy e vádlottak munkahelyétől (Pallagi úti idősek otthona) a sértett lakásáig mennyi idő alatt lehet eljutni, hiszen a konkrét útvonal nem ismert, s ez vonatkozik III. r. vádlottra is.

E körben az ítélet a azonban mégis bizonyítékot szerzett be, figyelemmel a törvényszék ítélete indokolásának azon megállapításra, hogy a kórháztól hozzávetőleg 1,5 km-re van a ...utca, a sértett lakóhelye (8.B.40/2012/170. számú ítélet 46. oldal 3. bekezdés).

Az ítélet két internetes útvonaltervező program (Googlemaps, viaMichelin) segítségével nézte meg a ... idősek otthona és a ... utca, illetve a ... Kórház kapuja, valamint a ... utca

közötti távolságokat, továbbá a program szerinti megtételhez járművel és - az utóbbi esetben - gyalogosan történő idő szükségletét.

Ennek eredményét az ítélet tábla a másodfokú tárgyaláson ismertette, bizonyítás anyagává tette. Eszerint a ... Kórház bejáratától gépjárművel 6-8 perc alatt tehető meg a 2,3-2,5 km távolság, míg ugyanez gyalogosan 29-36 perc. A ... idők otthonától a bűncselekmény helyszínéig a távolság 5 - 6,3 km, amelynek gépjárművel 12 - 19 perc az időigénye. E vonatkozásban az ítélet tábla megkereste az Országos Meteorológiai Szolgálatot, ahonnan az a tájékoztatás érkezett, hogy a bűncselekmény elkövetésének idején a közlekedést negatívan befolyásoló időjárási körülmény nem volt. A másodfokú bíróság megkeresésére - kizárólag III. r. vádlottat érintően - a ... Zrt. a bűncselekmény elkövetésének idejére a tömegközlekedésre vonatkozóan ilyen idő távlatában már nem rendelkezett adatokkal.

Az ítélet tábla ugyancsak szükségtelennek találta T4 tanúkenti kihallgatását, mert nem bír relevanciával az, hogy a bűncselekményt követően hónapokkal III. r. vádlott miért, és milyen tájékoztatás után kérte a lakásbérleti jogviszony folytatását, amelyet elutasítottak, és annak sincs jelentősége, hogy a hivatal általánosságban milyen tájékoztatásokat szokott adni az e kérdésben hozzájuk forduló személyeknek.

A sértett életvitelére vonatkozóan a hozzátartozók közül akár a testvérének, vagy a lányának a kihallgatása szintén nem volt szükséges. E körben kihallgatásra került T5 tanú, aki a sértett testvére.

T6 tanúkenti kihallgatásának indokát IV. r. vádlott védője nem is jelölte meg konkrétan, és ahogy fogalmazott, „bármiről tudhat”, így az ítélet tábla ezt a bizonyítási indítványt is elutasította, megjegyezve, hogy a nyomozás során ... tanúként kihallgatták (nyomozati iratok 3. kötet 173-181. lapszám).

T7 szintén kihallgatásra került a nyomozás során, és az elsőfokú eljárásban is. Amennyiben 2008. február 14-én - a bűncselekmény elkövetésének napján - I. r. vádlott telefonon hívta volna T7-t, és ennek során beszéltek, illetve T7 átadta a telefont T8, a T-perctől függetlenül a létrejött kapcsolat I. r. vádlott telefonjának híváslistájában beazonosítható lett volna, de ilyet a lista nem tartalmaz. A védői hivatkozásra nézve az érintettek sem tettek az eljárás során mindvégig következetes vallomást.

T1 és T8 szembesítésére vonatkozó indítvány elsőfokú bíróság általi elutasításának indokai helytállóak a törvényszék ítéletében, melyeket az ítélet tábla oszt.

A másodfokú bíróság a sértett háziorvosának tanúkenti kihallgatására tett védői bizonyítási indítványt is elutasította, hiszen igazságügyi orvosszakértői kompetencia következtében nincs relevanciája annak, hogy a helyszínen miként vélekedett a sértett halálának okáról, ahogy annak sem, hogy a bűnügyi osztályvezetővel milyen tartalmú magánbeszélgetést folytatott a helyszínen.

A sértett fején volt COOP feliratú szatyor további szakértői vizsgálatának a másodfokú eljárásban felvett, s a lefoglalás körülményeit érintő bizonyítás eredménytelensége folytán nincs alapja.

A sértett ruházatának - genetikai szakértő által történő - újabb vizsgálata sem volt indokolt és szükséges. A sértett ruházata a helyszíni szemléig a lakásának a konyhájában a földre volt ledobálva. A vádlottak - IV. r. vádlott kivételével - huzamosabb időn keresztül egy lakásban éltek a sértettel, s közülük ketten az elköltözés után is jártak ott többször.

A másodfokú tárgyaláson fogatosított részbizonyítás az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok, továbbá az iratok tartalma alapján az ítélet a törvényszék által megállapított tényállást a Be. 352. §-a (1) bekezdésének a/ pontjára figyelemmel a következők szerint kiegészíti, helyesbíti:

A személyi körülmények kapcsán csupán annyiban, hogy I. r. vádlott gyermeke 2009. október 1. napján született.

A sértett születési ideje: 1932. november 18-a.

I. r., II. r. és III. r. vádlottak 2008. januárjában költöztek a ... utcai albérletbe. A bűncselekmény 2008. február 14. napján történt.

I. r. vádlott a ... utcába a ... utcai albérletéből érkezett, és látta, amint III. r. vádlott a ... utcából gyalogosan befordult a ... utcába.

A ... Kórház bejáratától a ... úton lévő .. számú épület közötti távolság 2,3 - 2,5 km, míg a ... idők otthona és a ... utca ... számú ház közötti távolság 5 - 6,3 km.

A vádlottaknál előzetes megbeszélésüknek megfelelően nem volt ekkor mobiltelefon.

A sértett halála erőszakos úton, zsinegelés, és következményes, több percre elhúzódó fulladás révén jött létre.

A tüdők összefekvő felszínén, a szívburok belső felszínén, mindkét oldali halánték izom állományában, mindkét oldali belső szemzug területén a beverzések pontszerűek voltak, ahogy az alsó szemhéj területében a kötőhártyai felszínen is számos pontszerű vérzés mellett tócsaszerű, lapszerű vérzés volt. Mindezek az elhúzódó fulladás eredményeként keletkeztek.

Az ítélet 6. oldal 7. bekezdésében: a mellkasfal elől az V. és VI. borda közötti izmok rostjaiban volt beverzés.

Az arc és az elülső mellkasfal sérülései kis - közepes, a bordatörések közepes - nagy tompa erőbehatásra, míg a szegycsont törése nagy erőbehatásra keletkeztek.

A sorozat bordatörés a szegycsont töréssel együtt legalább egyszeri, direkt tompa erőbehatásra jött létre, de nem zárható ki a 2 - 3 alkalommal történő erőbehatás sem. E sérülések meglévő keringés mellett keletkeztek, összességében a fulladásos sérülésekkel egy időpontban.

Az így kiegészített és helyesbített tényállás már mindenben megalapozott, és a Be. 352. §-ának (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban irányadó.

A törvényszék a büntetőügy eldöntéséhez szükséges bizonyítékokat széles körű bizonyítást lefolytatva jórészt beszerezte, a hiányosságokat bizonyítás felvételével, valamint az iratok tartalma alapján az ítélet tábla pótolta.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként és összességében értékelve mérlegelési körébe vonta. Ezen tevékenységéről a szükséges mértékben számot adott, indokolási kötelezettségének eleget téve. Erre figyelemmel II. r. vádlott védőjének az elsőfokú ítélet indokolási kötelezettség megsértése miatti hatályon kívül helyezésére tett indítványa nem foghatott helyt.

A törvényszék I. r. vádlott bár nem mindig következetes, de önmagára és vádlott-társaira is tett terhelő vallomását - mint közvetlen bizonyítékot fogadta el - rámutatva, hogy IV. r. vádlottra vonatkozóan utóbb megváltoztatott vallomásra nem tudott kellő magyarázatot adni. I. r. vádlott a 2011. szeptember 1-i keltű vallomása mellett mindvégig kitartott, amelyben három főből áll elkövetői kört nevezett meg. E vallomásának az a része nyilvánvalóan nem foghatott helyt, hogy az anyja, II. r. vádlott a lakásukról indult el a sértett lakásához, hiszen nem vitásan a munkakezdekori munkába állt. Ez volt megállapítható IV. r. vádlottat érintően is, minthogy szintén dolgozott. Az előzetes tervezésre és elhatározásra figyelemmel szükségszerűen IV. r. vádlott biztosította az autójával a sértett lakásához a legrövidebb idő alatt való eljutást kettejük számára.

A tényállás megállapításához a kiinduló alapot így I. r. vádlott beismerő vallomása szolgáltatta, és az elsőfokú bíróság a logika és a józan ész szabályait szem előtt tartva ehhez képest vizsgálta, hogy a nem közvetlen észlelésen alapuló tanúvallomások elfogadhatóak-e bizonyítékkul vagy sem. E körben gondosan mérlegelte azon tanúk vallomásait, akik a büntetés-végrehajtási intézetben zárkatársakként szereztek információt az ügyről, megállapítva azt is, hogy esetleges ellenszolgáltatásként előnyök elérését remélve tettek vallomást. Összevetette azoknak a tanúknak a vallomásával is, akik szintén a I. r. vádlottól kiinduló információk útján szereztek tudomást a sértett haláláról, valamint annak körülményeiről (T8, T2 tanúk vallomásai).

A törvényszék meggyőző indokaival az ítélet tábla is egyetért, azok helytállóak. A két vádlott (I. r. és III. r. vádlottak) zárkatársai tanúvallomásának hitelességét nem csorbítja az, hogy azok azonos forrásokból származnak, ám ennek ellenére nem minden részletükben egyezők és nem teljesen fedik egymást.

Az ítélet tábla részben leírási hiba folytán az elsőfokú ítélet indokolását a következők szerint pontosítja:

A 7. oldal utolsó előtti, és utolsó bekezdése úgy korrigálandó, hogy az I., II., és III. r. vádlottak 2006 - 2007. decemberéig laktak sértettnél, ezért értelemszerű, hogy elköltözésükre 2008. januárjában került sor.

A 11. oldal 4. bekezdésének 2. sorában és vádlottak nem az elkövetés, hanem az elköltözés után is feljártak a sértett lakásába.

A 13. oldal utolsó bekezdésében a tanú neve helyesen ... és nem

A 20. oldal utolsó bekezdésében I. r. vádlott 2011. július 1-i nyilatkozatában vonta vissza korábbi vallomását (nyomozati iratok V. kötet, 87-94. lapszám), míg a 2011. szeptember 1-i keltezésű beadvány helyett a helyes hivatkozás a 2011. június 25-i keltű beadvány (nyomozati iratok V. kötet 99-106. lapszám).

A 21. oldal 4. bekezdéséből a 2011. június 3-ai vallomásra utalás mellőzendő, mert nem volt ilyen.

A 24. oldal 3. bekezdésében az ügyvéd neve helyesen Dr. Bánszegi Judit és nem Várszegi.

A 35. oldal 5. bekezdésében a tanú neve helyesen T5.

A 37. oldal 2. bekezdésének utolsó mondatát mellőzi az ítélet tábla, mert konkrét ténybeli alapja nincs, figyelemmel az eltérő szokásokra is.

Mellőzendő a 42. oldal 4. bekezdésének első mondata, mert kétségtelen, hogy a 2011. szeptember 7-i kiegészítő igazságügyi orvosszakértői vélemény (nyomozati iratok I. kötet 561-565. lapszám) így fogalmaz, azonban az elsőfokú tárgyaláson a szakértők akként foglaltak állást, hogy az erőbehatás nagyságából nem lehet az elkövető nemére következtetést vonni, ahogy a konkrét ölési mechanizmusból sem lehet azt megállapítani, hogy egy vagy több ember vett abban részt.

A 44. oldal teljes 4. bekezdését mellőzi a másodfokú bíróság, mert a bizonyítékok köréből kizárt bizonyítékokra - nylon szatyorra - vonatkozó szakértői megállapítások ítéleti értékelésére sem kerülhetett sor, hiszen azok egy olyan bizonyítékra vonatkoznak, amelyet figyelmen kívül kellett hagyni, tekintettel a másodfokon felvett bizonyítás eredményére.

A 46. oldal 3. bekezdésében a távolság korrigálandó 2,3 - 2,5 km-re, ami azonban az elsőfokú bíróság e körben tett mérlegelését érdemben nem cáfolja, hiszen a távolság csak 800 - 1 000 méterrel hosszabb a törvényszék által rögzített úthoz képest.

Az előzőekben írt nagyobb távolság megtételéhez szükséges időtartam pedig nyilvánvalóan nem növekszik annyival, ami kizárttá tenné III. r. vádlott cselekvőségét a terhére rótt bűncselekmény elkövetésében.

Az eddig kifejtettekből értelemszerűen következik, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, ezt szükségessé tevő semmilyen ok nem merült fel, ezért az ezt célzó védelmi jogorvoslatok nem foghattak helyt, ahogy a vádlottak felmentésére tett védelmi indítványok sem voltak megalapozottak. E körben utal arra a másodfokú bíróság, hogy a védők - és különösen IV. r. vádlott védője - a bizonyítékok elsőfokú bíróságtól

eltérő szempontok szerinti értékelésével támasztották alá perbeszédükben a felmentésre irányuló kérelmüket. A bizonyítékok felülmérlegelésére - ahogy azt a védők tették - megalapozott tényállás esetén nincs törvényes lehetőség.

A törvényszék az irányadó tényállásból okszerű következtetést vont le mind a négy vádlott bűnösségére. A cselekmény jogi minősítése is helytálló.

Tény, hogy a sértett élete erőszakos úton, bűncselekményt megvalósítva kioltásra került, mégpedig akkor, amikor a vádlottak valamennyien a sértett lakásában tartózkodtak 2008. február 14. napján. A Be. 4. §-a (2) bekezdésének alapelvét figyelembe véve - miszerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére - arra nem volt bizonyíték, hogy az ölési cselekményt konkrétan melyik vádlott vagy vádlottak követték el. Az is tény, hogy valamennyi vádlott azért ment fel a lakásba, mert tudtak arról, hogy a sértett életét ki fogják oltani. Ezáltal a többszörösen minősülő élet elleni bűncselekményt nem mint társtettesek, hanem, ahogy a törvényszék helyesen rögzítette, bűnsegédek valósították meg, illetve büntető jogi felelősségük csak e részesi alakzatban állapítható meg.

Társtettes ugyanis az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva közösen valósítja meg. Ehhez a feltárt bizonyítékok nem nyújtottak kellő alapot. Bűnsegédként pedig az valósítja meg a bűncselekményt, aki az elkövetéshez szándékosan segítséget nyújt.

Az ítéletábra egyetért e vonatkozásban a törvényszék jogi álláspontjával, figyelemmel a Be. 4 §-ának (2) bekezdésében írtakra.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a másodfokú eljárásban további minősítő körülmény, a különös kegyetlenséggel történő elkövetés megállapítására is indítványt tett. Az, hogy az emberölés elkövetése különös kegyetlenséggel történt, erkölcsi és emberiességi szempontok alapján ítéltető meg. Megállapításának feltétele, hogy az átlagosat lényegesen meghaladó, rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, az emberi méltóság mély megalázásával valósuljon meg az e nélkül is kegyetlen ölési magatartás. Emellett az elkövető tudatának át kell fognia az elkövetés különös kegyetlenségét. Ez utóbbira vonható következtetés az okozott sérülések számából, a bántalmazás hosszan tartó voltából, nem utolsó sorban a sértett látható szenvedéséből. Amennyiben ezen körülmények nem állnak fenn, úgy a fojtással elkövetett emberölés nem minősül különös kegyetlenséggel elkövetettnek.

Az igazságügyi orvosszakértők a bordatörések kapcsán úgy foglaltak állást, hogy azok keletkezési mechanizmusa többféle lehetett, és az erőbehatások számát sem tudták egyértelműen meghatározni. Nem zárták ki az egyszeri (rátérdezés vagy taposás) és a 2 - 3-szori (ütés) erőbehatást.

Mindezekből, továbbá a sértett keletkezett sérüléseinek nem kirívó számából az ítéletábra nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség képviselőjének a különös kegyetlenség megállapítására tett indítványával.

Ezt követően az ítéletablának abban kell állást foglalnia, hogy a 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk-t, a 2012. évi C. törvényt, avagy az 1978. évi IV. törvényt kell-e alkalmazni.

A bűncselekményt ugyanis főszabályként az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint kell elbírálni, kivételt képez e szabály alól az, amikor az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, mert ebben az esetben az új törvényt kell alkalmazni (Btk. 2. §).

A vádlottak a terhükre megállapított többszörösen minősített élet elleni bűncselekményt 2008. február 14. napján követték el. Ekkor az előre kitervelten, és nyereségvágyból elkövetett emberölés határozott idejű büntetési tételkerete 10-15 évig terjedt, és a büntetés kiszabásánál irányadó középérték nem volt még hatályban. A jelenleg hatályos 2012. évi C. törvényben az élet elleni bűncselekményekre kiszabható határozott ideig tartó szabadságvesztés tételkerete emelkedett - 10-20 évig terjedő - a szabadságvesztés büntetés kiszabásakor pedig irányadó a büntetési tétel középértéke, további minősítő körülmény, ha a bűncselekményt az elhárításra idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.

Mindezekre figyelemmel a 2012. évi C. törvény rendelkezései nem kedvezőbbek a vádlottakra, ezért az ítéletábla az elkövetéskor hatályban lévő 1978. évi IV. törvényt alkalmazta, ahogy tette azt az elsőfokú bíróság is. (Megjegyzendő, hogy már az elsőfokú ítélet kihirdetése idején is súlyosabb volt a joghátrány, mint az elkövetés idején, azonban e körülményre nem lehetett figyelemmel lenni.)

A törvényszék jórészt helyesen tárta fel a vádlottak javára és terhére szóló bűnösségi körülményeket, amelyek a következők szerint helyesbítendők:

I. r. vádlott javára nem a büntetlen előélet, hanem a fiatal felnőtt kor a nyomatékos enyhítő körülmény. Nem a nő, hanem az idős személy sérelmére történő elkövetésnek van súlyosító hatása valamennyi vádlott vonatkozásában.

Az ítéletábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményekben beálló csekély változásokra is figyelemmel a II., III. és IV. r. vádlottakkal szemben helyes, és megfelelő tartamú szabadságvesztés büntetéseket szabott ki, amelyek nem tekinthetők eltúlzottnak. Összhangban vannak az idős korú sértett sérelmére elkövetett, többszörösen is minősülő élet elleni bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyával, amit növel az, hogy a sértett ismerte az elkövetőket, bennük megbízott, és a vádlottak ezt kihasználva követték el tettüket. A büntetések jól tükrözik I. r., III. r. és IV. r. vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességet, nem utolsósorban a feltárt bűnösségi körülményeket, azok nyomatékát, és szükségesek az 1978. évi IV. törvény 37. §-ában írt büntetési célok maradéktalan érvényre juttatásához.

A másodfokú bíróság osztja III. r. vádlott vonatkozásában azokat a jogi érveket, amelyekkel a törvényszék az eggyel enyhébb (börtön) végrehajtási fokozat alkalmazását megindokolta.

I. r. vádlott esetében az ítéltábla nagyobb nyomatékkaal értékelte azt, hogy a bűncselekmény elkövetésekor mindössze néhány hónappal haladta meg a 18. életévét, valamint azt, hogy az ő vallomásra lehetett tényállást alapítani, ezért a kiszabott büntetés enyhítésére látott lehetőséget. A fiatal felnőtt korra figyelemmel helytálló az enyhébb végrehajtási fokozat e vádlott esetében is.

Az elkövetett bűncselekmény jellegét értékelve valamennyi vádlott vonatkozásában helyes az 1978. évi IV. törvény 53-55. §-ai alapján alkalmazott közügyektől eltiltás maximális tartamban történő meghatározása.

A kifejtettek alapján az ítéltábla nem találta megalapozottnak a vád képviselőjének a büntetések súlyosítására irányuló fellebbezését, ahogy I. r. vádlott kivételével a védelem enyhítést célzó jogorvoslatát sem.

III. r. vádlott a másodfokú tárgyaláson a neki kiadni rendelt tárgyakról úgy nyilatkozott, hogy azokra nem tart igényt, ezért az ítéltábla a Be. 155. §-ának (8) bekezdése értelmében a megsemmisítésüket rendelte el. Elírás miatt a Bj.116/2012. számú bűnjeljegyzékben feltüntetett bűnjeleket és azok darabszámát pontosította az ítéltábla.

A másodfokú bíróság kizárta a bizonyítékok sorából a Coop feliratú nylon táskát, ezért ennek a nyomszakértői vizsgálatával kapcsolatban felmerült bűnügyi költségét nem lehetett a vádlottakra terhelni, így az első fokon felmerült bűnügyi költséget, amelyet a vádlottak kötelesek viselni, korrigálta a másodfokú bíróság.

I. r. vádlott fellebbezése eredményes volt, ezért a Be. 381. §-ának (2) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban felmerült és rá vonatkozó bűnügyi költséget az állam viseli. III. r. vádlott esetében a személyes költségmentességre tekintettel a Be. 74. §-a (3) bekezdésének c/ pontját alkalmazva a kirendelt védői díj az állam terhén marad.

A másodfokú eljárásban felmerült egyéb költséget a II. és IV. r. vádlottak kötelesek viselni a Be. 381. §-ának (1) bekezdése értelmében.

Az eddig írtak alapján az ítéltábla a törvényszék ítéletét a rendelkező részben rögzítettek szerint a Be. 372. §-ának (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb helyes és törvényes rendelkezéseit a Be. 371. §-ának (1) bekezdését alkalmazva helybenhagyta.

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött idő beszámítása a kiszabott szabadságvesztés tartamába az 1978. évi IV. törvény 99. §-ának (1) bekezdése értelmében történt.

Végezetül a másodfokú bíróság leírási hiba folytán rögzítette IV. r. vádlott személyazonosító okmányának a betűjelét.

D e b r e c e n , 2014. évi május hó 20. napján

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Szabó József sk. a tanács tagja

Záradék:

A Debreceni Törvényszék 8.B.40/2012/170. számú ítélete I. r., II. r., III. r. és IV. r. vádlottak vonatkozásában a másodfokú ítéletben írt változtatásokkal jogerőre emelkedett és végrehajtható.

D e b r e c e n , 2014. évi május hó 20. napján

. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.